

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

סה.

עין משפט נר מצוה

א יא מ"י פ"א מהל'
גניבה ה"ל יד סגנו
עשין ע"א טו"ש"ע ח"מ ס"י
שנר טפ"ק ג'
ד ב מ"י שם סגנו שם
טו"ש"ע שם
טו"ש"ע ג' שם הלכה יג
סגנו שם טו"ש"ע ח"מ
שם ספ"ק ד'
טו"ש"ע שם כג"ה
ובספ"ק ז'
ז ה מ"י שם טו"ש"ע שם
ספ"ק ד'
יח ו טו"ש"ע שם ס"ג:
י"ב ז מ"י שם הלכה ד'
י"ב ו טו"ש"ע ג' מ"י הל'
א סגנו שם טו"ש"ע ח"מ
שם ספ"ק ג' ו ס"ג טפ"ק
כ ה מ"י פ"א מהלכות
גניבה ה"ל יד ו פ"ג
מהלכות גיולה ה"ב סגנו
שם טו"ש"ע ח"מ ס"י שנר
ס"ג ו ס"י טפ"ק ספ"ק יא:
כא ט מ"י פ"א מהל'
גניבה ה"ל יד סגנו
שם טו"ש"ע ח"מ ס"י שנר:
כב י מ"י פ"א מהל'
שטענות הלכה ח'
והל"ז ט ו פ"י שם הל' א
והל"ז ב סגנו לאין רמח:
כג ב מ"י פ"ד מהל'
גניבה הלכה א סגנו
עשין ע"א טו"ש"ע ס"י שנר:
כד י מ"י פ"א מהל'
גניבה ה"ל יד סגנו
שם טו"ש"ע ח"מ ס"י שנר:
כה י מ"י פ"א מהלכות
גניבה ה"ל יד ו פ"ג
מהלכות גיולה ה"ב סגנו
שם טו"ש"ע ח"מ ס"י שנר
ס"ג ו ס"י טפ"ק ספ"ק יא:
כא ט מ"י פ"א מהל'
גניבה ה"ל יד סגנו
שם טו"ש"ע ח"מ ס"י שנר:
כב י מ"י פ"א מהל'
שטענות הלכה ח'
והל"ז ט ו פ"י שם הל' א
והל"ז ב סגנו לאין רמח:
כג ב מ"י פ"ד מהל'
גניבה הלכה א סגנו
עשין ע"א טו"ש"ע ס"י שנר:

מוסף רש"י
אין לי אלא ידו. אין
לי תמידי כלל אלא חומן
שלקחו בידו (ב"ב נ"ו). גגו
חצירו וקריפו מביק.
שם נמקשה שם ועל
כפיה לגנבה. מנין שקמה
לו חצירו ומתחייב ככל
(שם ובב"ב ט"ז). בעל
הבית שטען טענת גגו
בפקדון. פטר עלמו ע"י
גניבה שטען נגד הימנע,
וזמנר חמס פטור מגניבה,
וקי"ל ש"ס שנע וצ"א
עדים משלם ככל כגנו
עלמו. אבל אם אורה ח"מ"י
אין כפל כפול דמורה בקנס
והומוש ואשם. ולא כפל,
לאין משלם קנס על פי
עלמו (לקמן ק"ה). משלם
תשלומי כפל. משום
עדים, ואשם. אבל חומש לא
משלם (שבועות א"ז).

אין לי אלא בידו. פי' שגנבו צידו ממש גגו חצירו כלומר שהכניסה
צמקל מחצירו של צעה"צ וכנסה לגגו חצירו וקריפו ואילו טרין
לרצויו חצר לאשמועינן דחצר קונה אף לחובתו ללא תימנע כללית
דמיא ואין שליח לדבר עבירה קמ"ל דקונה דמפרש בפ"ק דצ"מ
(דף י'): דיש שליח לדבר עבירה היכא
דשליח לאו צר חיובא הוא וכן מוכח
התם דכפרישית:

HebrewBooks.org © Moznain Publishers. No commercial use allowed.

אין לי אלא ידו גגו חצירו וקריפו מנין ת"ל
ואם המצא תמצא מ"מ א"כ לימא קרא או
המצא המצא או תמצא תמצא מודשני קרא
ש"מ תרתי: גופא אמר רב א"רן כעין שגנב
תשלומי כפל יתשלומי ארבעה וחמשה
כשעת העמדה ברין מאי טעמא דרב אמר
קרא גניבה וחיים אמאי קאמר רחמנא חיים
בגניבה אחייה לקרן כעין שגנב. אמר רב
ששת אמינא כי ניים ושכיב רב אמר להא
שמעתא דתניא: בחושה והשמינה משלם
תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה כעין
שגנב אמרי משום דא"ל אנא פטימנא ואת
שקלת ת"ש השמינה והבחישה משלם תשלומי
כפל ותשלומי ארבעה וחמשה כעין שגנב
התם נמי משום דאמרינן ליה מה לי קטלה
כולה מה לי קטלה פלגא כי קאמר רב
יביוקרא וזולא הוא דקאמר היכי דמי אילימא
דמיעיקרא שויא זוזא ולבסוף שויא ד' זוזי קרן
כעין שגנב לימא פליגא דרב אדרבה דאמר
רבה האי מאן דגול חביתא דחמרא מחבריה
מיעיקרא שויא זוזא ולבסוף שויא ד' זוזי
תברה או שתייה משלם ד' איתבר ממילא
דמייתי לה איוקרא וזולא וכן פרק כל שעה (פסחים דף ג').
גבי אוכל תרומה דקאמר היכא דמיעיקרא שויא ד' ולבסוף שויא זוזא לא תבעי
לך דודאי לפי דמיים משלם ללא גרע מגולן דתמן כל הגולנים משלמים כשעת הגיולה וי"ל דיעקר רב לא אתא לאשמועינן אלא תשלומי
כפל ותשלומי ארבעה וחמשה כשעת העמדה ברין תני
וחיים אחייה לקרן כעין שגנב ומשמע ליה דוקא לקרן ולא תשלומי ד' וה' קא בעי וכו"פ אמר קרא גניבה
גנ' פרוטות והחלו ועמדו על צ' והחזיר לו צ' חייב להחזיר לו אחת ותנא תונא גול חמץ ועבר עליו הפסח אמאי לא מיייתי ראייה ממתני'
דכל הגולנים משלמין כשעת הגיולה כיון דלענין יוקרא חולא נמי איירי וי"ל דמתמתנין דכל הגולנים לא מני מיייתי דהתם אם איתא
לגזילה זעין הויה צת השצה ולהכי כי ליתא נמי זעין משלם כשעת הגיולה אבל גבי אגודה דאם איתא זעין לא הויה צת השצה דהשתא
לא שויא פרוטה הויה אמינא דכי ליתא נמי לא משלם אבל מהויה דחמץ ועבר עליו הפסח מיייתי שפיר דלילוי הויה זעין לא שוי מידי אפ"ה
היכא דליתא זעין משלם כדמיעיקרא וצפרק כל שעה (פסחים דף ג'). הויה מני לאחויי מהויה דגול חמץ דמשלם כדמיעיקרא אלא דניחא ליה
להביא הויה זעין הגולנים שהיא שניה תמילה ועוד אורי"י דמגול חמץ לא מני למידק כלל ולפי דמיים משלם היכא דמיעיקרא שויא ד' ולבסוף
שויא זוזא דה"ל דגבי חמץ כי ליתא זעין כעין לשלומי ליה חמץ מעליא כחותה חמיכה שגול דלפי מדה משלם אבל לא דמיים של שעת הגיולה
דתניא בחושה והשמינה בו. תימיה היכי ס"ד דרב ששת שדבר רב כחחושה והשמינה דא"כ היה מגרע כמו של קרן וממילתיה
דרב משמע שצא ליפות כמו של קרן ולגרע כח כפל וד' וה' דקאמר אחייה לקרן דוקא כעין שגנב ואחיייה משמע לאין יפוי
כח וי"ל דאחיייה אין לשון יפוי אלא לשון תשלומים וכל דבר שמשלם החסרון שגנב או גול קרי אחיייה וכן משמע בסוף שמעתי"ן דקאמר
"טלאים כדמיעיקרא [משלם] כפל ד' וה' כשל עכשו משמע אפי' מעיקרא שויא זוזא ולבסוף ד' דומיא דטולה ונעשה איל משלם כפל
כי השתא לפי ר"י דלקמן ושם אפרש צעה"ה ומיהו ר"ת פי' צעה"ל לקמן דלגרע כח הכפל קאמר רב כשעת העמדה ברין ולא ליפות:
אנא מפטימנא ואת שקרית. משמע דכשנתפטמה מאליה הויה כשעת העמדה ברין ולפי זה הויה מני לאוקמי ממילתיה דרב כשנתפטמה
מאליה דכל הויה זעין לאוקמיה ביוקרא חולא ומהויה לפי האמת אפי' כשנתפטמה מאליה משלם כפל ד' וה' מעין שגנב כמו בטלה
ונעשה איל דאמר לקמן דמשלם כפל ד' וה' כעין שגנב ואפי' שינוי לא קני משום דאמר ליה אטו תורה גנבי מיין דיכרא גנבי מיין
הכא נמי כשנתפטמה מאליה מני אמר ליה אטו שמינה גנבי מיין ודוקא ביוקרא חולא הוא דקאמר רב כפל ד' וה' כשעת העמדה ברין
דלא שייך למימר אטו יוקרא גנבי מיין וטעמא אפרש לקמן צעה"ה גבי הא דקאמר טלאים כדמיעיקרא דמיים כשל עכשו:
מה י' קב"ה ב"ה מ"ה קב"ה פ"ג. פי' משום דהכחשה אתמלה דטעניה הויה וקשה לר"י דלא שייכא הכחשה לטעניה מידי כיון
שאם היה הורגה כולה זעין זה לא היה זה דין ד' וה' אלא הכי פריך מה לי קטלה כולה דלאין הולכין צתר הדמיים דהשתא
דקנאה צשינו ואינה של נגנב אלא צתר מעיקרא שהיתה שלו וה"ה צקטלה פלגא ולפי זה ה"ה הצוכחשה ממילא דמשלם כדמיעיקרא
דמה לי מתה כולה מה לי מתה פלגא ודאי מתה כולה מאליה יש לחייבו כדמיעיקרא שהיתה של נגנב ולא צתר השתא וכי קא משני
ומוקי מילתא דרב ביוקרא חולא לא הויה מני לאוקמי כחחושה דממילא ועוד אורי"י דמני לפרש צעה"ה מ"ל קטלה כולה מ"ל קטלה פלגא
כלומר אפי' למ"ד אין לשחיטה אלא לבסוף ולא מיידי ד' וה' ע"י משבו אחרון אפ"ה לא אזלינן צתר חשיבותא דהיהא שעתא כפי
מה שהוה שוה צמשהו אחרון אלא כפי מה שהוה קודם שחיטה א"כ כי קטלה פלגא נמי דהיינו הכחשה לא אזלינן צתר השתא אלא צתר
מעיקרא ולפי טעם זה ה"מ לאוקמיה מילתא דרב בהוכחה ממילא:

כחושה והשמינה בו. הגנב פטמה וקשיא לרב דלמר תשלומי ד'
וה' כשעת העמדה ברין וקס"ד בין שצחה בין הכחשה הגנב
צידים: ומשני משום דא"ל רב. אבל שצחה בדמיים שהוקרו בהמות
צדוק או שנתפטמה מאליה משלם
הגנב הכחשה צידים צטורה מלאכה
או צמקל: מה לי קטלה פלגא.
הלכך מהויה שעתא דאכחשה אתמלה
לה טעניה: ולבסוף שויא ד'. כשעה
שאזדה מן העולם: פנרה. צידים
או שתייה משלם ד'. ובהמפקד (צ"מ
דף מג.) מפרש טעמא דכל כמה
דאיתיה צעניא צרשומא דמרה קיימא
דהא צעי לאהדורה הלכך צרשומא
דמרה הוקרה והיהא שעתא דמרה
ושתייה הוה דקא גזיל לה אבל איתבר
ממילא אמאי מתייבצ ליה אהיהא
שעתא דגולה והיהא שעתא זוזא הוה
דשוייא וגבי טעניה ומכירה הויה כי
צברה או שתייה: משלם קרן וחומש
ואשם. משום שצועה ואין כאן כפל
דמורה בקנס פטור: ואם משצאו
עדים. ונתמייצ כצפל הודה: משלם
כפל ואשם וחומש עולה לו כחון
הכפל. שהרי חומש לצעלים הוה והוה
שקל. וע"כ הא דר' יעקב צשזין
כאחד החומש והכפל קמייירי דאי הוה
כפילה טפי מחומשא לאו חומשא
הויה ולא מייפטר ליה עד דמשלם
חומש דחומש כפרה שצועה הוה:
וחכ"כ

(א) וינמות כד: ושי"ן,
(ב) צ"מ מ"ג, (ג) בחוספוט
צ"מ מג: ד"ה אלא הני
רבה, (ד) ולקמן ק"ו. שטענות
לו: (ה) וע' גמול' פסחים
מ"ה: ד"ה א"כ וטוס' ממות
פ: ד"ה לכתוב וטוס'
כמויות לט: ד"ה אין,
(ו) ולקמן ט"ו, (ז) גי' רש"א
טלאים כדמיעיקרא דמיים
כשל עכשו משמע וכי וכן
הוה גי' הר"מ ע"ש,

תורה אור השלם

1. אלא הקצא תקב"ה
ב"ד ונאגבה משור עד
חמור עד שיה חיים שנים
ישלם: שמות כג

גליון הש"ס

גמרא אמר רב ששת
אמינא כי ניים. לעיל דף
מו ט"ז ופ"י: תוס' ד"ה
לכתוב וכו' וכן בחזקוני
גבי ורפא ירפא. וכן
מענית ג ע"א ממות ז
ע"כ:

רבינו הגנאל

גופה אמי רב קרן כעין
שגנב. מאי טעמא, כתי
גניבה וחיים אחייה לקרן
כעין שגנב, אמר רבא ארבעי
וחמשה כשעת העמדה
ברין. ושקלו וטרו
ואוקמיה
השמינה או שמינה
והבחישה דלא כרב, וכי
לא אמר רבא ולא יוקרא
והוהא כרבה דאמי מאן
דגול חביתא מחבריה,
מעיקרא שויא זוזא
והשתא שויא ד'. שתייה
או תברה משלם ד'
השתא. גולה איתבר
ממילא משלם כשעת
הגיולה וזוא. רב נמי כי
קאמי הכי קאמי, כגון
דמעיקרא הויה שריה
ארבעה ולבסוף זוזא קרן
כעין שגנב כפל ד' וה'
כשעת העמדה ברין. ואני
רב חנייה לטעויה לרב,
בעל הבית שטען טענת
גגו בפקדון [ונשבע
והודה ופטר עדים, אם עד
שלא באון עדים הודה,
משלם קרן וחומש ואשם.
ואם משבאו עדים ויהודה,
משלם כפל ואשם,
וחומשו וזולה לו בכפילה,
דברי ר' יעקב וכו'.